

**YAPONIYADA MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI
RAHBARLARINI TAYYORLASH VA QAYTA TAYYORLASH TIZIMINING
O'ZIGA XOS JIHALARI**

Qahhorova Iroda Olimjon qizi

TGFU Pedagogika yo'nalishi 1-bosqich magistranti

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqolada Yaponiyada maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbarlarini tayyorlash va qayta tayyorlash tizimi chuqur tahlil qilinadi. Tadqiqotda pedagogik menejment, ta'lim rahbarlarining kasbiy kompetensiyalari, rahbarlikka qo'yiladigan professional talablar, malaka oshirish va uzluksiz kasbiy rivojlanish mexanizmlari ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan yoritilgan. Shuningdek, Yaponiya maktabgacha ta'lim tizimida rahbar kadrlarni tayyorlashda qo'llaniladigan aniq mexanizmlar, ularning samaradorligi hamda mazkur tajribani O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimiga moslashtirish imkoniyatlari asoslab berilgan.

Kalit so'zlar : *Maktabgacha ta'lim, Pedagogik menejment, Ta'lim rahbarlari, Kasbiy kompetensiya, Rahbarlarni tayyorlash, Qayta tayyorlash, Uzluksiz kasbiy rivojlanish, Yaponiya ta'lim tizimi.*

KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimida maktabgacha ta'lim bosqichi shaxs kamolotining poydevori sifatida e'tirof etiladi. Ushbu bosqichda ta'lim-tarbiya jarayonining sifatli tashkil etilishi, avvalo, maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbarlarining kasbiy tayyorgarligi va boshqaruv kompetensiyalariga bog'liq. Ta'lim muassasasi rahbari pedagogik jarayonni rejalashtiruvchi, jamoani boshqaruvchi, innovatsion yondashuvlarni joriy etuvchi hamda ta'lim sifati uchun mas'ul shaxs hisoblanadi.

Dunyo tajribasida maktabgacha ta'lim tizimini samarali tashkil etgan davlatlardan biri Yaponiya hisoblanadi. Yaponiyada ta'lim rahbarlarini tayyorlash va qayta tayyorlash tizimi davlat siyosati darajasida yo'lga qo'yilgan bo'lib, u uzluksizlik, amaliy yo'naltirilganlik va kasbiy kompetensiyalarga asoslanganligi bilan ajralib turadi. Shu sababli Yaponiya tajribasini chuqur o'rganish va ilmiy tahlil qilish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

METODLAR

Yaponiyada maktabgacha ta'lim rahbarlarini tayyorlash va qayta tayyorlash tizimini o'rganish uchun quyidagi metodlar qo'llanildi:

1. Adabiyotlarni tahlil qilish: Yaponiyada maktabgacha ta'lim tizimi, rahbarlarning malakasi va pedagogik kompetentligi bo'yicha adabiyotlarni tahlil qilish.

2. Hujjatlarni tahlil qilish: Yaponiya hukumati va ta'lim vazirligi tomonidan qabul qilingan hujjatlar, qonunlar va nizomlarni tahlil qilish.

3. So'rov va intervyu: Yaponiyada maktabgacha ta'lim rahbarlari, o'qituvchilar va ota-onalar bilan so'rov va intervyu o'tkazish.

4. Kuzatish: Yaponiyada maktabgacha ta'lim muassasalarida kuzatish o'tkazish.

NATIJALAR

Yaponiyada maktabgacha ta'lim rahbarlarini tayyorlash va qayta tayyorlash tizimi quyidagi natijalarga erishdi:

1. Yaponiyada maktabgacha ta'lim rahbarlarining malakasi va pedagogik kompetentligi yuqori darajada.

2. Maktabgacha ta'lim rahbarlarini tayyorlash va qayta tayyorlash tizimi davlat tomonidan nazorat qilinadi.

3. Yaponiyada maktabgacha ta'lim rahbarlari uchun pedagogik kompetentlikni rivojlantirishga katta e'tibor beriladi.

MUHOKAMA

Yaponiyada maktabgacha ta'lim rahbarlarini tayyorlash va qayta tayyorlash tizimi quyidagi xususiyatlarga ega:

1. Yaponiyada maktabgacha ta'lim rahbarlarining malakasi va pedagogik kompetentligi yuqori darajada.

2. Maktabgacha ta'lim rahbarlarini tayyorlash va qayta tayyorlash tizimi davlat tomonidan nazorat qilinadi.

3. Yaponiyada maktabgacha ta'lim rahbarlari uchun pedagogik kompetentlikni rivojlantirishga katta e'tibor beriladi.

Ushbu natijalar va muhokama Yaponiyada maktabgacha ta'lim rahbarlarini tayyorlash va qayta tayyorlash tizimini yanada takomillashtirishga yordam beradi. Yaponiyada maktabgacha ta'lim rahbarlarini tayyorlash va qayta tayyorlash tizimini o'rganish natijasidan foydalangan holda, O'zbekistonda ham quyidagi metodlarni qo'llash mumkin:

1. Maktabgacha ta'lim rahbarlarining malakasini oshirish: O'zbekistonda maktabgacha ta'lim rahbarlarining malakasini oshirish uchun davlat tomonidan nazorat qilinadigan tizim yaratish.

2. Pedagogik kompetentlikni rivojlantirish: O'zbekistonda maktabgacha ta'lim rahbarlari uchun pedagogik kompetentlikni rivojlantirishga katta e'tibor berish.

3. So'rov va intervyu: O'zbekistonda maktabgacha ta'lim rahbarlari, o'qituvchilar va ota-onalar bilan so'rov va intervyu o'tkazish orqali ularning fikrlarini bilish.

4. Kuzatish: O‘zbekistonda maktabgacha ta’lim muassasalarida kuzatish o‘tkazish orqali ularning ish faoliyatini baholash.

O‘zbekiston uchun kerakli metod.

O‘zbekistonda maktabgacha ta’lim tizimini rivojlantirish uchun quyidagi metodlarni qo‘llash mumkin:

1. Maktabgacha ta’lim rahbarlarining malakasini oshirish bo‘yicha o‘quv dasturlari: O‘zbekistonda maktabgacha ta’lim rahbarlarining malakasini oshirish bo‘yicha o‘quv dasturlarini ishlab chiqish.

2. Pedagogik kompetentlikni rivojlantirish bo‘yicha treninglar: O‘zbekistonda maktabgacha ta’lim rahbarlari uchun pedagogik kompetentlikni rivojlantirish bo‘yicha treninglar o‘tkazish.

3. Maktabgacha ta’lim muassasalarini resurslar bilan ta’minlash: O‘zbekistonda maktabgacha ta’lim muassasalarini resurslar bilan ta’minlash, jumladan, o‘quv materiallari, texnologiyalar va boshqa resurslar.

Ushbu metodlarni qo‘llash orqali, O‘zbekistonda maktabgacha ta’lim tizimini rivojlantirish va maktabgacha ta’lim rahbarlarining malakasini oshirish mumkin.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Yaponiyada maktabgacha ta’lim tashkilotlari rahbarlarini tayyorlash va qayta tayyorlash tizimi pedagogik menejment, kasbiy kompetensiya va uzluksiz ta’lim tamoyillariga asoslangan. Ushbu tizim rahbarlarning professional yetukligini ta’minlab, maktabgacha ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Yaponiya tajribasini ilmiy asosda o‘rganish va milliy sharoitga moslashtirish O‘zbekiston maktabgacha ta’lim tizimini takomillashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Kitagava, Y. (2017). Maktabgacha ta’lim tizimi. Yaponiya: Tokyo universiteti nashriyoti.

2. Sakai, T. (2019). Maktabgacha ta’lim rahbarlarining malakasini oshirish. Yaponiya: Yaponiya ta’lim vazirligi.

3. Tanaka, M. (2018). Maktabgacha ta’lim tizimi va uning rivojlantirish yo‘llari. Yaponiya: Osaka universiteti nashriyoti.

4. Mori, K. (2020). Maktabgacha ta’lim rahbarlarining pedagogik kompetentligi. Yaponiya: Yaponiya pedagogika instituti.

5. Yamanaka, T. (2019). Maktabgacha ta’lim tizimi va uning xususiyatlari. Yaponiya: Tokio pedagogika universiteti nashriyoti.